

หลักการนิเทศและมนุษย์สัมพันธ์เข้าช่วยเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกวิถีทาง ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สันติ บุญภิรมย์. (2552 : 231) สรุปว่า การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ผู้บริหารการศึกษา ทุกระดับทุกประเภทต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการช่วยเหลือผู้สอน ในด้านการ สอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ความสามารถและทักษะทางการศึกษาอย่างครบถ้วน เพื่อให้บุคคล เหล่านั้นได้เจริญงอกงามตามความเหมาะสมแก่วัยบุคคลากรที่มีหน้าที่หลัก ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์จะต้อง ใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในทางวิชาการในระดับผู้เชี่ยวชาญ เนื่องด้วยการช่วย ผู้สอนในการปรับปรุงการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบเพื่อหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะ ผู้บริหารการศึกษาในระดับสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงต่อการเรียนการสอนที่จะต้องเอาใจใส่ ดูแลเป็นพิเศษ เพราะสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือพบกับความล้มเหลวกับงานด้านวิชาการ ต่างก็มุ่งเน้นไปที่งานการเรียนการสอน ซึ่งไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า งานด้านการเรียนการสอนจะไม่มี ปัญหาเลย เมื่อไม่สามารถปฏิเสธได้ ดังนั้นงานการนิเทศการศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทหลักใน การบริหารการศึกษาในระดับสถานศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานงานนิเทศการศึกษาจะ ประสบความสำเร็จอย่างแน่นอนหากได้รับความร่วมมือด้วยดีจากฝ่ายบริหารและฝ่ายอื่น ๆ ทุกฝ่าย จากแนวทางการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมการนิเทศ ในแบบกัลยาณมิตร เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เสนอวิธีการ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศภายใน โรงเรียน จัดให้มีการนิเทศโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและ ส่งเสริมให้ครูนำผลงานจากการนิเทศภายในมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอน

8. การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา เป็นอย่างยิ่ง เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักความสามารถ ความ ต้องการของตนเองในการเลือกหรือปรับปรุงตนเอง เพื่อการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถช่วยพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลให้บรรลุถึงขั้นสูงสุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์การดำเนิน ชีวิตต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก : 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการแนะ แนวการศึกษา ดังนี้

1. การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดย เชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน
2. ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา
3. ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนว การศึกษาในสถานศึกษา

4. ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

บันดล จันทกุล. (2552 : 48) สรุปว่า การแนะแนว คือ การให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองให้สำเร็จด้านการเรียน โดยมีผู้เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน

ลัดดาวัลย์ สูดสาท. (2554 : 28) สรุปว่า การแนะแนวทางการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคน การประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น การสร้างเครือข่ายการแนะแนวการศึกษาภายในพื้นที่การศึกษา และการติดตามประเมินผลการจัดระบบการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งมี แนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน
2. ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา
3. ติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

4. ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

สุชาติ ใหญ่เลิศ. (2554 : 49) สรุปว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญกับปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเอง ได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดี ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต กระบวนการแนะแนวนี้อาจจัดขึ้น โดยกลุ่มบุคคลที่ผ่านการฝึกฝนมาแล้วอย่างดีซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการไปทุก ๆ ด้าน และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

จากแนวทางในการปฏิบัติการแนะแนวการศึกษาดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับครูในโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล จัดหางบประมาณสนับสนุนงานแนะแนวในโรงเรียน ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแนะแนวให้แก่ผู้เรียน และสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนเป็นบุคคลแห่งการแนะแนว

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (อ้างถึงใน สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 : 3) ได้กำหนดให้โรงเรียนจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งการประเมินคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก ในหมวด 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำ ไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และเพื่อให้การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและบรรลุผลดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก : 37) จึงได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดระบบ โครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา
3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
6. ประสานความร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา
7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

บันดล จันทกุล. (2552 : 52) สรุปว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของภาคการศึกษาของรัฐที่จะสร้างความมั่นใจในคุณภาพการศึกษาของผลผลิตที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตใน โรงเรียน หรือสถานศึกษาให้กับทุกฝ่ายในสังคม เพราะ

โดยพื้นฐานความเชื่อที่ว่า เมื่อทุกฝ่ายในสังคมได้มีอำนาจในการตัดสินใจที่จะพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่ตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตรวจสอบ ร่วมประเมิน และร่วมพัฒนา ทั้งในแง่ของการกำหนด มาตรฐาน การกำหนดทิศทาง การกำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาความร่วมมือและ สนับสนุนการพัฒนาการศึกษา ก็น่าที่จะเป็นเครื่องประกันคุณภาพทางการศึกษาของผลผลิตได้ว่า จะต้องเป็นไปตามความประสงค์และความพึงพอใจของสังคมเป็นอย่างยิ่ง

สุชาติ ไชยเลิศ. (2554 : 53) สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษามีแนวทางการ จัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน สอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษา ของรัฐ และสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามแนวดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของ ผู้เรียนแต่ละคน

อัจฉริยา ศรีมคังพูล. (2554 : 55) สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษามี ความสำคัญอย่างยิ่งแก่ผู้รับบริการทางการศึกษา คือ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงาน ที่กำกับดูแลด้านการศึกษาทำให้ความมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน นอกจากนั้นทำให้ครู ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาได้ปฏิบัติงานตามบทบาทอย่างเป็นระบบ และมี ประสิทธิภาพ

ศิรินุกูล ดีสวัสดิ์. (2555 : 62) สรุปว่า การประกันคุณภาพ ถูกระบุได้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้ทุกสถานศึกษา ต้องมีระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรทำความเข้าใจถึงเรื่องของการประกันคุณภาพ หลักการและกระบวนการของ การประกันคุณภาพและแนวการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การประกัน คุณภาพ สามารถเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้

สุกฤดา เกตานนท์. (2555 : 63) สรุปว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา หมายถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและ กระบวนการตรวจสอบหรือประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษามากน้อย

จากแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับผู้มีส่วนร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง และร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำกรประกันคุณภาพภายใน

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรที่จะประสานให้ความร่วมมือกับสถาบัน องค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการให้ความรู้แก่คนในชุมชนอันเป็นแนวทางที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งก็ทำให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น ก่อให้เกิดความร่วมมือทั้งทรัพยากร และงบประมาณ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข : 38) ได้ให้แนวปฏิบัติในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ดังนี้

1. การศึกษาสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน
2. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและท้องถิ่น
3. การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชนและท้องถิ่น

บันดล จันทกุล. (2552 : 52) สรุปว่า โรงเรียนจะต้องสำรวจความต้องการ เสริมสร้างความคิด เทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันให้กับชุมชนตลอดจนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สุชาติ ไหมเลิศ. (2554 : 61) สรุปว่า การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็นการดำเนินการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียน

จากแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องศึกษา และสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน วางแผนการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนจัดบุคลากร ในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครั้ว ชุมชน และท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ในยุคปัจจุบัน เป็นยุคที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารสนเทศการประสานความร่วมมือด้าน วิชาการกับสถานศึกษาอื่นทำให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้รับความรู้ที่กว้างขวางเพราะการ ร่วมมือทางวิชาการเป็นการแบ่งปันสื่อ และองค์ความรู้ต่าง ๆ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข : 38) ได้ ให้แนวปฏิบัติในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาทั้งบริเวณ ใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา และต่างเขตพื้นที่การศึกษา

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศ

จากแนวปฏิบัติในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ดังกล่าวมาทำให้ทราบว่า ผู้บริหารจะต้องวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กร ต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ แต่งตั้งบุคลากรให้มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการใช้เป็นสถาน ที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การสนับสนุนงานวิชาการแก่ ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา เป็นหน้าที่ของ โรงเรียนที่จะให้การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง อารุง จันทวานิช. (2546 : 20) กล่าวว่า โรงเรียนที่สมบูรณ์แบบนั้นต้องเป็น โรงเรียนที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความ ช่วยเหลือชุมชนและ โรงเรียนอื่น และปัจจัยหลักแห่งการช่วยเหลือ คือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและ โรงเรียนอื่น และปัจจัยหลักแห่งการช่วยเหลือ คือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน และ โรงเรียนอื่นในการ พัฒนาครูและบุคลากรร่วมและสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ส่งเสริม โรงเรียนอื่นพัฒนาการจัด การศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก : 38) ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติในการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังนี้

1. สสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการ ในการได้รับการ สนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ที่จัด การศึกษา

2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ใน การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

การเรียนรู้ในการได้รับการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษา จัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาและแต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานวิจัยด้านการบริหารงานวิชาการ

กล่าวได้ว่าขอบข่ายการบริหารงานด้านวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการนั้นถือเป็นงานสำคัญที่ผู้บริหาร บุคลากร ในโรงเรียนต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตัวเองให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ และสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับส่วนที่สำคัญหลายประการซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) งานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) งานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) งานด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียน
- 4) งานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) งานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) งานด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) งานด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) งานด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) งานด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา
- 10) งานด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) งานด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 12) งานด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้จัดการศึกษาให้ทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐาน และมีภารกิจรับผิดชอบ โรงเรียนพื้นที่ใน 8 อำเภอ คือ อำเภอนางรอง อำเภอปะคำ อำเภอหนองกี่ อำเภอหนองหงส์ อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอโนนดินแดง อำเภอละหานทราย และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จำนวน โรงเรียนในสังกัด 216 โรงเรียน และโรงเรียนเอกชน 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 231 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 56,238 คน จำนวนบุคลากร 3,900 คน จำนวนประชากร 338,410 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีนักเรียนตั้งแต่อนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้
2. ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจ ตามหลักธรรมาภิบาล

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา มีหน้าที่จัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา จำนวน 77 โรงเรียน ผลการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษา ในปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 6 บางโรงเรียนยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3) เพื่อให้การบริหารจัดการและการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและอัตราครูให้สูงขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จึงได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาไว้ 4 กลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียน โดยร่วมกับหน่วยงานอื่นการพัฒนาครูให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติราชการประจำปี ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน
2. สร้างแรงจูงใจและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และเอกชน เข้ามาเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียน โดยจัดประชุมสัมมนา สร้างความเข้าใจและให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียน

3. ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ได้เข้ารับการพัฒนาศักยภาพตนเอง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

1. อบรมสัมมนาผู้บริหารและครู เพื่อทบทวนเนื้อหาสาระ เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน แบบคละชั้น และแบบบูรณาการ ระดับ ป.1 – ป.6 จำนวน 8 สาระการเรียนรู้
2. นิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียน โรงเรียนละ 1 ครั้ง หรือภาคเรียน
3. ศึกษาวิจัยผลการดำเนินงาน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนแบบคละชั้นและแบบบูรณาการ
4. ศึกษาดูงาน โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นที่ได้ผลดี ประสบผลสำเร็จ เพื่อนำมาเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนเพื่อร่วมพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

1. ประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจภารกิจ สำคัญของ โรงเรียน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. จัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจการจัดการเรียนการสอน เรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และภารกิจอื่น ๆ ที่จำเป็น
3. ขกย่อง เชิดชูเกียรติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ให้เกิดความรู้สึกรักเป็นเจ้าของ และมีความภาคภูมิใจในฐานะเป็นผู้มีส่วนเสียในการพัฒนาและจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก

1. กำหนดแผนการนิเทศ ติดตามผล พร้อมรายละเอียดประกอบการนิเทศและติดตาม
2. ประชุมชี้แจงแผนการนิเทศ ติดตามผล ให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งประสานความร่วมมือ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
3. นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 ครั้ง หรือภาคเรียน
4. สรุป และรายงานผลการนิเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีโรงเรียนอยู่ในเขต
รับผิดชอบ จำนวน 231 โรงเรียนจำนวนนี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 120 คน ลงมา
จำนวน 77 โรงเรียน ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2555 จากการกำกับนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการ
นิเทศการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 3 พบว่าปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดเล็กดังนี้ มีครูไม่ครบชั้น ขาดวัสดุและสื่อในการ
จัดการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุนงบประมาณ ครูผู้สอนมีคุณวุฒิหรือมีความรู้ ความสามารถในการ
ปฏิบัติการสอนไม่ครบทุกสาระ และไม่สามารถสอนได้ครบทุกสาระการเรียนรู้ตามที่หลักสูตร
กำหนด ครูผู้สอนขาดขวัญกำลังใจ คุณภาพนักเรียนค่อนข้างต่ำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่บรรลุผล
ตามเป้าหมายที่ขาดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน โรงเรียนมีข้อจำกัดทั้งในด้านอาคารเรียน ผู้ปกครองขาด
ความมั่นใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จึงตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุง
ประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีความเสมอภาคทางสิทธิและโอกาสที่จะเข้าถึงการศึกษาที่มี
คุณภาพ และให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญจึงเร่งรีบปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดย
ดำเนินงานตาม โครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
โรงเรียนขนาดเล็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ความต้องการ และแนวทางพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องและนำมาประกอบการวิจัยดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

จุไรลักษณ์ โคมล. (2550) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จากการวิจัยสรุปว่า 1) สภาพการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวม
อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง 3) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง
ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน และ โดยรวม ไม่แตกต่างกันส่วนเขตที่ตั้ง โรงเรียน โดยรวม
ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการประเมินผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เปรียบเทียบ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบันและโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ถนอมรัตน์ สิทธีเสนี. (2550) ได้วิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน ผลการวิจัยดังนี้ 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกระทุ่มแบนในภาพรวมทั้ง 12 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 2) ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกระทุ่มแบนในภาพรวมทั้ง 12 ด้าน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในน้อยทุกด้าน 3) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกระทุ่มแบนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่าโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 นอกจากนั้นไม่แตกต่างกัน

ปรีชา ทินโนรส. (2551 : 114) ได้วิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น เดิมเต็มศักยภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและการร่วมมือจากโรงเรียนใกล้เคียง มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรทุกปี 2) ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ให้นักเรียนเป็นกลุ่ม หรือเรียนรวมชั้น นำภูมิปัญญาท้องถิ่น การสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น 3) ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อ ใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม สื่อวัสดุท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนเน้นแหล่งเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) ด้านการวัดและประเมินผล วัดและประเมินตามสภาพจริง สร้างเครื่องมือวัดเอง ร่วมมือกับโรงเรียนใกล้เคียง เก็บข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 5) ด้านการนิเทศ ผู้บริหารและครูใช้กระบวนการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร

สิริพันธ์ โหมยตวรกิจกุล. (2551) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนการศึกษาปฐมวัย จังหวัดพิษณุโลก มีทัศนะต่อสภาพการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตัวแปรอิสระ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน

เกรียงศักดิ์ วรรณพันธ์. (2552) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบางไใกล้ئون (ตันติวิสิษฐ์ประชานุกุล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชวาท ผลการวิจัย

สรุปได้ว่า สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามสถานภาพ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวม ของครูสูงกว่าผู้บริหารและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสูงกว่าครู

วีระ สุบัติคำ. (2553 : 165 - 166) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสภาพ โดยรวมไม่แตกต่างกันแต่ในด้านกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีความแตกต่างกัน

กฤษฎีสราวลี ของโยกฤษฎา. (2554 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรและ โรงเรียนที่มีความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรและ โรงเรียนที่มีความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ลัดดาวัลย์ สุดสวาท. (2554 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษากับองค์กรอื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

สุชาติ ไหญ่เลิศ. (2554 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

สุกฤตา เกตานนท์. (2555 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีปัญหาและได้แนวทางแก้ไขทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ศิรินุกูล ดีสวัสดิ์. (2555 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ตามกรอบแนวคิด 7 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการวิชาการ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร 6) ด้านการวัดผลประเมินผล และ 7) ด้านการประกันคุณภาพ การวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับปัญหาในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการวิชาการ ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาบุคลากร ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัญหาในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องและนำมาประกอบการวิจัยดังนี้

บลาส. (Blasé. 1999 : 16 - 20) ได้วิจัยความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิภาพครูใหญ่ พบว่า ครูใหญ่ มีความต้องการส่งเสริมวิธีการใช้ห้องเรียนในการสนทนาอย่างเปิดเผย โดยการจัดหาเวลา มอบอำนาจ ให้การสนับสนุน ช่วย และจงใจให้ครูผู้สอนเข้าร่วมและเชื่อมโยงสู่กลุ่มเพื่อน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดี

กริม. (Crim. 2006 : 183) ได้วิจัยถึงการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา มลรัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่าความต้องการอยู่ในระดับมาก คือความต้องการที่จะสามารถในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับ การนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนความต้องการปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตร

โบรफी. (Brophy. 2006 : 171) ได้วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นเพราะว่าครูมีงานในหน้าที่หลายอย่าง นอกเหนือจากการสอนมีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อ น้อยและไม่มีความชำนาญเรื่องจัดหาสื่อจากคอมพิวเตอร์

ฮานซ์และไรวีน. (Hanushek and Rivkin . 2006 : 1 - 2) ได้วิจัย เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนให้สูงขึ้น โดยทำการยืนยันปัจจัยที่ครูจะประสบผลสำเร็จในห้องเรียนเพราะความสำคัญและคุณภาพของครูเป็นตัวกำหนดความสำเร็จของนักเรียนมีการบันทึกผลการเรียนของนักเรียนและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนเพื่อให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น

เคท. (Kate. 2007 : 1 - 2) ได้วิจัยเรื่อง ผลที่ได้รับจากการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาพบว่า นักเรียนชอบการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีสภาพคล้ายบ้าน นักเรียนมีความตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านวิจัย เพราะสนองตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียนดีขึ้น

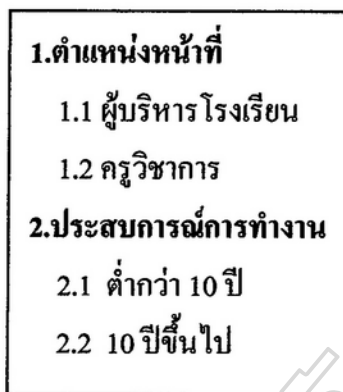
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า งานวิชาการนั้นเป็นงานหลักในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากนี้แล้ว ยังถือว่างานวิชาการเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่น ๆ แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จึงมีปัญหา อุปสรรค หลายประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

กรอบแนวคิดการวิจัย

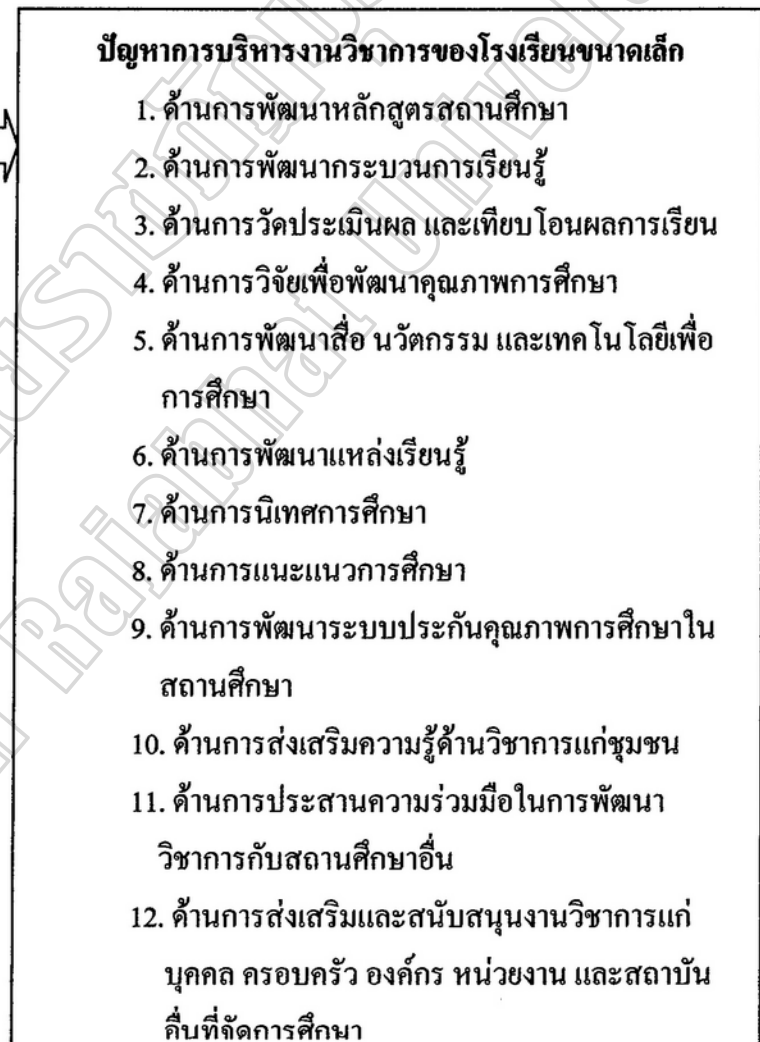
ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน